

SON OSMANLI MEBUSAN MECLİSİNİN TOPLANMASI

Amasya Görüşmeleri'nden sonra: Mebusan Meclisi için seçimler yapıldı. Seçimleri Millî Mücadele yanlıları kazandı. Mustafa Kemal, Erzurum'dan milletvekili seçildi. Samsun'a çıkıştan seçimlerin yapıldığı ana kadar İtilaf Devletleri Millî Mücadele yanlıları için ciddi önlem almamıştır. Bunun nedeni, Millî Mücadele'yi küçümsemeleridir. İstanbul'da toplanan Mebusan Meclisi, Felah-ı Vatan grubunun teklifi ile **Misakımillî (Millî Yemin)** adı verilen ve millî sınırlarımızın neresi olduğunu belirten kararları kabul etti.

Misakımillî Kararları

- » Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.
- » İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- » Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- » Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.
- » İstanbul şehri ve Marmara'nın güvenliği sağlanmalıdır. Boğazların dünya ticaretine açılmasına Osmanlı Devleti ile ilgili devletler birlikte karar vereceklerdir.
- » Tam bağımsızlığın sağlanabilmesi için millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- » Kapitülasyonların kaldırılması istenmiştir.
- » Azınlıkların hakları, yabancı devletlerdeki Müslümanların da aynı haklardan yararlanması şartı ile tanınacak ve sağlanacaktır.

Görsel 1: Osmanlı Mebusan Meclisi

Misakımillî Kararlarının Kabul Edilmesinden Sonra İtilaf Devletleri

Mebusan Meclisini kapattılar. İstanbul'u resmen işgal ettiler. Bazı milletvekillerini tutuklayıp sürgüne gönderdiler. Damat Ferit tekrar göreve getirildi.

NOT

Kurtuluşu başaran bazı milletvekilleri Mustafa Kemal'in çağrısıyla Ankara'ya gelip TBMM'yi kuracaklardır.

NOT

İstanbul'un işgal edilmesi ve meclisin kapatılması Mustafa Kemal'in ileri görüşlülüğünü kanıtlamıştır.

BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILMASI

Mustafa Kemal, İstanbul'un işgal edilerek Mebusan Meclisinin dağıtılması üzerine ulusal egemenliği hâkim kılmak, vatanın bütünlüğünü koruyarak tam bağımsızlığı sağlamak için harekete geçti.

Kolordu komutanlarına ve valilere yolladığı telgraflarda; Temsil Heyeti'nin Anadolu'daki tek yetkili makam olduğunu, yeniden seçim yapılması gerektiğini, Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip meclisin toplanacağını, dağıtılan Mebusan Meclisindeki milletvekillerinin yeni meclise katılabileceklerini bildirdi.

Yapılan seçimlerden sonra 23 Nisan 1920 tarihinde Ankara'da, Hacı Bayram Camisi'nde kılınan cuma namazının ardından dualar eşliğinde Büyük Millet Meclisi açıldı. Mustafa Kemal, meclis başkanlığına seçildi.

Görsel 2: Büyük Millet Meclisinin Açılışı

BMM'nin Özellikleri

- » Savaş dönemi meclisidir. Bundan dolayı ilk seçimlerden sonra seçimlere gidilmemiştir.
- » Savaş dönemi olduğundan gündeminde inkılaplar olmamıştır. Yaptığı tek inkılap, saltanatın kaldırılmasıdır.
- » Güçler birliği ilkesini benimsemiştir. Amaç savaş zamanında hızlı karar alabilmektir.
- » Meclis hükûmeti sistemi benimsenmiştir. Meclisin başkanı aynı zamanda hükûmetin de başkanıdır. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte kabine hükûmet sistemine geçilecektir.
- » Kurucu bir meclistir. Anayasa hazırlayan meclislere kurucu meclis denir. 1921 Anayasası'nı hazırlamıştır.
- » Azınlıkların yer almadığı bir meclistir.
- » Savaş sırasında birlik ve beraberliği bozmamak için siyasi partiler kurulmamıştır. Sadece gruplar vardır.
- » Üyeleri İstiklal Mahkemeleri'nde görev almıştır. Üyelerinin mahkemede görev alması BMM'nin yargı gücünü kullandığını gösterir.